

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΧΑΤΖΗΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΔΙΟ
ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ
ΑΝΔΡΕΑ ΜΙΤΣΙΔΗ.
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2013
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ - ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ**

Παραμονές τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐκοιμήθης ἐν Κυρίῳ, φίλε ἀκριβὲ καὶ ἡγαπημένε Ἀνδρέα Μιτσίδη. Ὁ θάνατός σου μᾶς αἰφνιδίασε. Γνωρίζαμε ἀσφαλῶς τὰ προβλήματα τῆς υἱείας σου καὶ συμπάσχουμε ἐκ τοῦ μακρόθεν, προσευχόμενοι γιὰ σένα. Κανένα ὅμως ἀπ' αὐτὰ δὲν προοιωνιζόταν τὴν ἔξοδό σου ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦτο... καὶ ὅμως - δυστυχῶς- ἐπισυνέβη...

Καὶ ἰδού, ἐγὼ τώρα, μὲ ὀδύνη βαθύτατη, καλοῦμαι ἐνώπιον τοῦ σεπτοῦ σκηνώματός σου, νὰ σοῦ ἀπευθύνω, ἐκ μέρους ὅλων τῶν ἀγαπημένων σου προσώπων καὶ ἰδιαιτέρως τῆς συζύγου σου καὶ τῶν ὑπολοίπων Μελῶν τῆς οἰκογένειάς σου, καθὼς καὶ τῶν συμφοιτητῶν σου τῆς περίπτουσης Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, τὸν ὕστατο χρεωστικὸ χαιρετισμὸ τῆς ἀγάπης μας καὶ τοῦ σεβασμοῦ μας... ἡγαπημένε καὶ σεβαστέ μας καθοδηγητὴ... καὶ πρότυπο σεμνοῦ Θεολόγου καὶ ἐπιστημονικοῦ ἐρευνητῆ, ὁμογάλακτε Ἀδελφέ... Ἀνδρέα.

«Τί εἶπω καὶ τί λαλήσω;». Μπροστὰ στὸ μεγάλο μυστήριό τοῦ θανάτου ἀκόμα καὶ ὁ πνευματέμφορος ὑμνωδὸς τῆς ἐξόδιας ἀκολουθίας τῆς Ἐκκλησίας μᾶς ὁμολογεῖ περιδεῆς καὶ τεθλιμμένος.

«... θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι ὅταν ἐννοήσω τὸν θάνατον...

...Τί τὸ περὶ ἡμᾶς τοῦτο γέγονε μυστήριον...».

Τὰ μάτια μας βουρκώνουν... κι ἓνας κόμπος κάθεται στὸ λαιμό μας καὶ μᾶς κόβει τὴ φωνή τῆς ἔκφρασης τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀγάπης μας στὸ πρόσωπό σου. Ἀλλὰ ἐσύ, Ἀνδρέα, μᾶς κοιτάξεις χαμογελαστά βέβαια ἀλλὰ καὶ αὐστηρά... μὲ τὴ γνωστή σου ἔντονη θεολογικὴ αὐτοπεποίθηση... καὶ μᾶς παραπέμπεις στὸν Ἀπόστολο τῆς Ἑλπίδας... καὶ τῆς Αἰωνιότητος... τὸν Ἀπόστολο Παῦλο. «... ἐὰν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν, ἐὰν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. Ἐὰν τε οὖν ζῶμεν, ἐὰν τε ἀποθνήσκωμεν τοῦ Κυρίου ἐσμέν...» (Ρωμ.14, 8). Μᾶς παραπέμπεις στὴ θεόπνευστη διαβεβαίωση, τὴν ὁποία πρὸ ὀλίγου ἀκούσαμε: «Περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἵνα μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ... καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα...» (Θεσσαλ.4, 13-17).

Συνεπῶς αἰώνια ἐλπίδα μας εἶναι ὁ Ἀναστημένος Χριστός. Ἀφοῦ, λοιπόν, ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε, θ' ἀναστηθοῦμε καὶ μεῖς μαζί Του! Ὡς μέτοχοι τῆς αἰωνίας ἐν Αὐτῷ ζωῆς! Αὕτῃ ἡ προσδοκία ἢ μᾶλλον αὕτῃ ἡ ἐν ἡμῖν βεβαιότητα ἀπαλύνει... μαλακώνει τὸν πόνο τῆς καρδιάς μας καὶ μᾶς προσφέρει τὴ δύναμη, μὲ κάποια νηφαλιότητα νὰ σὲ ἀσπασθοῦμε καὶ νὰ σοῦ ἐκφράσουμε τὴν ἐνδόμυχη εὐχή: **«ΚΑΛΟ ΣΟΥ ΤΑΞΙΔΙ»** πρεσβύτερε, ὁμογάλακτε ἀδελφέ.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν, ὡς ἄνθρωποι χοῖκοί... ἐπιστρέφουμε στὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες μας... καὶ ἀναλογίζομαι μὲ θλίψη ὅτι τὰ ὄνειρα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ κοινοῦ πλάθαμε τελευταίως δὲν θὰ πραγματοποιηθοῦν. Δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ πᾶμε μαζί στὴν Πόλη τῶν

ὄνειρων μας... στήν πολυαγαπημένη μας Κωνσταντινούπολη... Τῇ διαδρομῇ ἀπὸ τὴν πεφιλημένη καὶ περιπόθητή μας Χάλκη πρὸς τὴν ἐρατεινὴ πόλιν τοῦ Κωνσταντίνου, δὲν θὰ τὴν ξανακάνουμε μαζί. Καὶ ἴσως οὔτε κι ἐγὼ πιά... τὰ γλυκὰ τοῦ Μπαῦλᾶν καὶ τοῦ Χατζημπεκὶρ δὲν θὰ τὰ ξαναγευτεῖς... στὰ Σκαλάκια δὲν θὰ ξαναβραδυπορίσεις... στὸ Πέρα δὲν θὰ σεριανίσεις ξανά... Τὴν ἀγαπημένη σου παλιὰ Πόλη δὲν θὰ τὴν ξαναδεῖς... Τὴν ἐπιβλητικὴ Μεγάλὴ του Γένους Σχολή, ἡ ὁποία εἰς πείσμα τῆς φθορᾶς τοῦ χρόνου καὶ τῆς τουρκικῆς ἐχθρότητας, ὀρθώνει ὑπερήφανα καὶ ἀγέρωχα τὸ ἀνάστημά Της... δὲν θὰ τὴν ἐπισκεφθεῖς ξανά...

Στὸ κλεινὸ καὶ θελκτικὸ μας σπίτι... στὸ περιπόθητό μας Πατριαρχεῖο... δὲν μπορεῖς πιά νὰ ξαναπᾶς... δὲν μπορεῖς πιά νὰ γευτεῖς τὴν τρυφή καὶ τὴ δροσιὰ τῆς ἀρχοντικῆς καὶ εὐγενικῆς φιλοξενίας τοῦ πολυσέβαστου Πατριάρχου μας... Τὰ μάτια σου δὲν θὰ ἀντικρίσουν πιά ξανά τὸ πηγαῖο χριστιανικὸ του χαμόγελο... καὶ ἡ δική σου καρδιά δὲν θὰ ξανασκιρτήσῃ στὴν ἄφατη ἐκείνη ἐσωτερικὴ εὐδαιμονία τῆς πνευματικῆς ἀλληλοπεριχώρησης, **ποὺ νοιώθαμε κάθε φορά ποὺ συναντούσαμε τὴν κορυφὴ τῆς Ὁρθοδοξίας μας... τὴν ἔνυλη μορφή τῆς χριστιανικῆς μας Ἑλπίδας... τὴ Γερασμιωτάτη Παναγιώτητα!**

Κι ἐκεῖνος, ὁ πάντοτε θελκτικὸς γιὰ Σένα χώρος τῶν πνευματικῶν σου ἐρευνῶν καὶ ὑψιπετῶν σου πτήσεων! Ὁ χώρος μὲ τοὺς χιλιάδες τόμους τῶν βιβλίων καὶ τῶν χειρογράφων! Οὔτε κι ἐκεῖνος θὰ σὲ φιλοξενήσει πιά... οὔτε καὶ σὺ θὰ δοκιμάσεις τὴν πνευματικὴν χαρὰ τῆς ἔρευνας καὶ τῆς συγγραφικῆς σου δημιουργίας!

Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτων... Ἡ πολυαγαπημένη μας Χάλκη! Ἡ Χάλκη μὲ τὴν περιώνυμη Θεολογικὴ μας Σχολή! Ἡ Χάλκη ποὺ ὀλοκλήρωσε τὰ Θεολογικά μας ὄνειρα! Ἡ Χάλκη ποὺ ἐνδύατ-σε μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἀγάπης τὴν ψυχὴ μας! Ἡ Χάλκη μὲ τὴν φερέλπιδα καὶ ψυχοτρόφο εὐωδία τοῦ χριστιανικοῦ

πνεύματος! Ούτε και αυτή θα σέ ξαναδεῖ! Ούτε και σὺ θα ξαναχαμογελάσεις ἀναβαίνοντας μὲ τὶς γραφικὲς ἄμαξες! Δὲν θ' ἀνέβεις πιά στὸ «**Λόφο τῆς Ἑλπίδας**», στὸ «**Οὐμὶτ Τέπεσι**», γιὰ νὰ προσκυνήσεις στὴ Θεολογικὴ μας Σχολή, στὴ ΜΑΝΑ ΚΑΙ ΤΡΟΦΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΑΣ... Σ' ΑΥΤΗΝ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΑΜΕ ΤΑ ΕΦΗΒΙΚΑ ΜΑΣ ΟΝΕΙΡΑ... ΚΑΙ Η ΟΠΟΙΑ ΜΑΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕ ΤΟΝ ΕΠΙΖΗΛΟ ΤΙΤΛΟ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ! ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΙΤΛΟ ΠΟΥ Η ΜΗΤΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΠΕΝΕΙΜΕ ΣΤΟ ΕΚΛΕΚΤΟ ΤΕΚΝΟ ΤΗΣ, ΤΟΝ ΙΕΡΑΡΧΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟ! Όλα αὐτά, ὡς ἐγκόσμια γεγονότα καὶ ὄνειρα, τὰ ἀφήνεις πιά ὀριστικὰ πίσω σου!

Ἀλλά, πολυαγαπημένε μας Ἀνδρέα, στὴ μακαρία ὁδό, ποὺ σήμερα πορεύεσαι, «**στὴ χώρα τῶν ζώντων**» θὰ βρεῖς ὅσα καὶ ὅσους «**ὑπάρχουν μετὰ θάνατον**». Θὰ βρεῖς τοὺς σεβαστοὺς καὶ πολυαγαπημένους Μέντορες καὶ Καθηγητές, οἱ ὁποῖοι μὲ τόση ἀγάπη μᾶς μύησαν στὴν οἰκουμενικότητα καὶ καθολικότητα τῆς Ὁρθόδοξῆς μας Πίστεως καὶ Παράδοσης... ὅπως αὐτὴ βιώνεται καὶ διασώζεται γιὰ δύο χιλιάδες χρόνια στὸ πολυσέβαστό μας Πατριαρχεῖο... ὅπως καλλιεργεῖτο καὶ μεταλαμπαδευόταν ἀπὸ τὴν πνευματικὴ μας Μητέρα, τὴν περιώνυμη Σχολὴ τῆς Χάλκης! Αὐτὴ τὴ Σχολὴ ποὺ γεννήθηκε καὶ μεγαλοῦργησε ἐπὶ αὐταρχικῶν καὶ καταπιεστικῶν Σουλτάνων... καὶ ἡ ὁποία – φεῦ- ὑποχρεώθηκε νὰ κλείσει τὶς φιλόξενες καὶ ζωογόνες Πύλες Της, ἐπὶ «**Δημοκρατικῶν**» τάχατες τουρκικῶν καθεστώτων... ποῦ ὀνειρεῦνται νὰ γίνουν καὶ μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνωσης!

Ἐκεῖ λοιπόν, περιπόθητέ μας Ἀνδρέα, στοὺς πνευματικοὺς χώρους τῆς αἰωνιότητος καὶ τῆς ἐν Κυρίῳ τρυφῆς, ποὺ σήμερα πορεύεσαι, θέλουμε νὰ διαβεβαιώσεις τοὺς πολυσέβαστους μας Σχολάρχες, τὸν Μητροπολίτη Ἰκονίου Ἰάκωβο, τὸν Σταυρουπόλεως Μάξιμο καὶ ὅλους τοὺς ἐκδημήσαντες Δασκάλους μας, ὅτι ἡ Σχολὴ μας, ἔστω καὶ «**ἐρμητικὰ κεκλεισμένη**» ἀπὸ τὴ βαναυ-

σότητα τοῦ Ἀσιατικοῦ ἐκδικητικοῦ πνεύματος, συνεχίζει νὰ ἐκπέμπει τὴν πνευματικὴ της ἀκτινοβολία, σ' ὁλόκληρο τὸν Ἑλληνισμό καὶ σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Οἱ Τοῦρκοι νομίσανε πῶς τῆς «**κόψανε τὴ γλῶσσα**»... κι ὅμως ἡ φωνὴ της συνεχίζει νὰ ἐκπέμπει τὶς γλυκόλαλες μολπὲς τῆς θεολογικῆς της ρώμης καὶ αἵγλης μὲ χίλιους δύο τρόπους... γιατί τὰ παιδιὰ της, ποὺ ἀνδρώθηκαν μέσα στοὺς κόλπους τῆς ἀγάπης της καὶ γαλουγήθηκαν ἀπὸ τὸ Μάνα τῆς χριστιανικῆς της τρυφῆς, ζοῦν ἀκόμη... καὶ διδάσκουν... μὲ τὸν ἐνδιάθετο καὶ παλμῶδη προφορικό τους λόγο... ἀλλὰ καὶ ὅταν αὐτὸς σιγήσει θὰ ὑπάρχει ὁ αἰώνιος γραπτὸς τους, ποὺ εἶναι τὸ ἀπαύγασμα τῆς ψυχῆς τους... ὅπως τὰ δικά σου περισπούδαστα συγγράμματα, Ἀνδρέα, ποὺ κοσμοῦν τὶς βιβλιοθήκες τῆς Πατρίδας μας καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ! Ναὶ Ἀνδρέα! Γιατί τὸ ἐμβριθέστατο συγγραφικό σου ἔργο, ποὺ ἀνέρχεται σὲ δεκάδες τόμους βιβλίων, ἀποτελεῖ μία ζωντανὴ καὶ παλμῶδη Θεολογικὴ μαρτυρία καὶ φωνὴ τῆς περιώνυμης καὶ περίπυστης Σχολῆς μας. **Τῆς λατρευτῆς μας καὶ περιπόθητης Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης!**

Ἀλλὰ, φίλτατε καὶ πολυπόθητε καὶ πολυαγαπημένε ἐν Κυρίῳ, ἀδελφέ μας, Ἀνδρέα, «**καιρὸς τοῦ σιγᾶν**»... γιατί αἰσθάνομαι πῶς τὰ χεῖλή μου ἀδυνατοῦν νὰ ἐκφράσουν τῆς ψυχῆς μου τὰ αἰσθήματα, ποὺ κι' ἐγὼ καὶ τὰ Μέλη τῆς οἰκογένειάς Σου καὶ οἱ φίλοι Σου, νοιώθουμε γιὰ Σένα!

Γι' αὐτό, σὰν τελευταία ἔκφραση βαθύτατου σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὸ σεπτὸ πρόσωπό σου, καταθέτω αὐτὸ τὸ στεφάνι, ἐκ μέρους τῆς πολυαγαπημένης σου οἰκογένειας καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀπανταχοῦ της γῆς ζώντων ὁμογάλακτων συμφοιτητῶν Σου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης.

Συμμεριζόμαστε, μὲ χριστιανικὴ ἀγάπη καὶ ἀλληλεγγύη, τὸν πόνο τῆς συζύγου σου, τῶν παιδιῶν σου, τῶν ἐγγονῶν σου, ὅλων τῶν συγγενῶν, φίλων καὶ συνεργατῶν σου ποὺ εἶχες στὸ ἱερὸ

ἔργο «**τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου**».

Περαίνων τὸν λόγο μου Ἀνδρέα, ἐπιθυμῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου νὰ σοῦ ἐκφράσω ἐκ μέρους ὅλων τῇ φερέλπιδα καὶ ψυχοτρόφο εὐχῇ τῆς Μητέρας Ἐκκλησίας μας, ὅπως αὐτὴ διατυπώθηκε μὲ τὴ γλαφυρὴ γραφίδα τοῦ σοφοῦ ὑμνωδοῦ της.

«Μακαρία εἴη ἡ ὁδὸς ἣ πορεύῃ σήμερον, ὅτι ἡτοιμάσθη σοὶ τόπος ἀναπαύσεως». Γένοιτο.